

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2MCdo/17/2013
Identifikačné číslo spisu:	9013899031
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:9013899031.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa R. R., bývajúceho v P., zastúpeného Mgr. Ivicou Šišolákovou, advokátkou v Pustých Úľanoch, Hlavná 30/178, proti odporcovi EMOSTAV, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Nové Záhrady 1, zastúpenému Mgr. Matejom Krajčim, advokátom v Bratislave, Májkova 1, o vylúčení veci z exekúcie, vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 11 C 171/2011, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 31. októbra 2012 sp. zn. 11 Co 36/2012, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Prešove z 31. októbra 2012 sp. zn. 11 Co 36/2012 vo výroku o zmene rozsudku súdu prvého stupňa o trovách konania a v nadväzujúcom výroku o trovách odvolacieho konania a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Poprad rozsudkom zo 17. februára 2012 č. k. 11 C 171/2011-145 návrh navrhovateľa na vylúčenie veci z exekúcie č. EX 194/2011-13 zamietol. Navrhovateľa zaviazal zaplatiť odporcovi trovy konania z titulu trov právneho zastúpenia vo výške 468,51 €, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Pri určení výšky náhrady trov právneho zastúpenia postupoval podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov poskytovaní právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), pričom základom pre výpočet tarifnej hodnoty bol predmet konania, a to vylúčenie veci z exekúcie, t. j. konanie, pri ktorom tarifnú hodnotu nie je možné určiť. Podľa § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky je tarifná odmena za jeden úkon právnej služby 1/13 výpočtového základu. Súd prvého stupňa priznal podľa § 14 vyhlášky odmenu za tri úkony právnej služby, a to prevzatie a prípravu právneho zastúpenia z 25. októbra 2011, vyjadrenie vo veci z 12. januára 2012 a účasť na pojednávaní 17. februára 2012, celkovo 174,38 €. Ďalej priznal režijný paušál vo výške 22,67 €, cestovné za účasť na pojednávaní 17. februára 2012 na trase Bratislava - Poprad a späť vo výške 29,84 €, keďže takto bolo priznané cestovné verejným hromadným prostriedkom, pretože odporca nepredložil technický preukaz použitého motorového vozidla, ani doklad o cene pohonných hmôt. Súd prvého stupňa nepriznal odporcovi náhradu trov konania za úkon zastupovania z 24. novembra 2011, kedy bolo pojednávanie odročené bez prejednávania veci, taktiež nepriznal cestovné a náhradu za stratu času súvisiacu s týmto

úkonom, nakoľko v čase, keď bolo pojednávanie nariadené a odročené, súd prvého stupňa nemal vedomosť o zastúpení odporcu advokátom, pričom upovedomenie o odročení pojednávania bolo odporcovi doručené 11. novembra 2011, teda v dostatočnom časovom predstihu.

Krajský súd v Prešove na odvolanie navrhovateľa a odporcu rozsudkom z 31. októbra 2012 sp. zn. 11 Co 36/2012 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania tak, že navrhovateľa zaviazal zaplatiť odporcovi trovy konania vo výške 2 019,81 € na účet jeho právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V poslednom výroku zaviazal navrhovateľa nahradiť odporcovi trovy odvolacieho konania vo výške 1 096,54 € na účet jeho právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení uviedol, že pokiaľ ide o odvolanie odporcu týkajúce sa výroku o trovách konania, súhlasí s jeho názorom, že v danom prípade sa tarifná hodnota veci dá určiť, a preto vychádzal z ním určenej nižšej tarifnej hodnoty veci, a to zo sumy 50 000 €, takže tarifná hodnota je v tomto prípade 526,13 €. Výslovil, že právnenému zástupcovi odporcu za tri úkony poskytnutej právnej pomoci patrí odmena spolu s režijným paušálom vo výške 1 601,06 €, k tomu cestovné za účasť na pojednávaní Bratislava - Poprad a späť vo výške 177,26 € a to jednak za pohonné hmoty a jednak paušálna náhrada (6,2 l : 100 x počet kilometrov 654, čo je 40,54 x 1,42 €, čo je cena za jeden liter pohonných hmôt, spolu 57,57 €, k tomu paušálna náhrada 654 km x 0,183 €, čo je 119,68 € celkovo 177,26 €) a potom strata času 19 polhodín x 12,71, čo je 241,49 €, spolu odmena za právne zastupovanie na súde prvého stupňa je 2 019,81 €. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1, 2 O.s.p. V odvolacom konaní odporcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania vo výške 1 096,54 €.

Na základe podnetu navrhovateľa podal proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu vo výrokoch o náhrade trov konania mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Navrhol rozsudok odvolacieho súdu v napadnutých výrokoch zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Výslovil, že rozsudkom odvolacieho súdu vo výroku o náhrade trov konania bol podľa jeho názoru porušený zákon. Poznamenal, že odporca má nesporne nárok na náhradu trov konania, keďže mal v konaní plný úspech, avšak nie v takej výške, v akej mu bola priznaná odvolacím súdom. Odvolací súd stanovil tarifnú odmenu za jeden úkon právnej služby v sume 526,31 € tak, ako si to uplatnil právny zástupca odporcu, ktorý vychádzal z § 10 vyhlášky. Podľa názoru generálneho prokurátora túto skutočnosť odvolací súd nesprávne právne posúdil. Uviedol, že účelom podaného návrhu bolo vylúčiť vec z exekúcie. V prípade konania vo veci samej sa teda posudzoval predmetný právny úkon, bez ohľadu na to, že jeho predmetom bola nehnuteľnosť. Predmet konania nebol viazaný na konkrétnu vec ako na hodnotu, ale na vydanie rozhodnutia, ktorým by súd vylúčil túto vec z exekúcie. Nehnuteľnosť sama osebe, resp. jej hodnota nebola pri poskytovaní tejto právnej služby relevantná, keďže jej cieľom bolo iba určiť, či sa z exekúcie vylučuje alebo nie. Takémuto právu na súdnu ochranu na účely určenia tarifnej odmeny advokáta za jeden úkon právnej služby zodpovedá jedna trinástina výpočtového základu podľa § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky. Tarifná odmena za jeden úkon právnej služby v danom prípade mala byť 57 € resp. 58,69 €. Na záver konštatoval, že súd prvého stupňa priznal odporcovi náhradu trov konania v správnej výške 468,51 €, preto mal odvolací súd výrok súdu prvého stupňa o trovách konania potvrdiť, pretože nebol zákonný dôvod na jeho zmenu. V dôsledku nesprávneho právneho posúdenia odvolací súd pochybil aj pri vyčíslení náhrady trov odvolacieho konania.

Odporca vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedol, že výrokom právoplatného rozsudku odvolacieho súdu o náhrade trov konania nedošlo k porušeniu zákona, keďže v predmetnom konaní bolo možné určiť tarifnú hodnotu pohľadávky v peniazoch, a teda pri určení tarifnej odmeny sa neuplatňuje § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky, ale § 9 ods. 1 vyhlášky. Odvolací súd preto podľa jeho názoru vec správne právne posúdil. Uviedol, že nakoľko bol v predmetnom konaní v celom rozsahu úspešný a trovy konania boli určené v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, má nárok na náhradu trov konania v takej výške, v akej mu ich priznal odvolací súd. Žiadal, aby dovolací súd mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora ako nedôvodné zamietol a priznal odporcovi náhradu trov v konaní o mimoriadnom dovolaní v zmysle § 148a ods. 1 a 2 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.), po zistení, že mimoriadne dovolanie podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.)

v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora je dôvodné.

Podľa § 243e ods. 1 O.s.p. ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť podľa § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných vád uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., t. j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným. V konaní o mimoriadnom dovolaní neboli procesné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. namietané, tieto neboli ani zistené.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. (bez ohľadu na to, či generálny prokurátor odôvodnil svoje mimoriadne dovolanie dovolacím dôvodom aj podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) dovolací súd skúmal, či v konaní nedošlo k tzv. inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Túto vadu dovolací súd taktiež nezistil.

Mimoriadne dovolanie je odôvodňované tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 151 ods. 5 veta prvá O.s.p. trovy konania určí súd podľa sadzobníkov a podľa zásad platných pre náhradu mzdy a hotových výdavkov. Sadzobníkom sa pre účely určenia odmeny za právne služby poskytnuté advokátom v súdnom konaní rozumie vyhláška. V zmysle § 9 ods. 1 vyhlášky sa základná sadzba tarifnej odmeny stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci alebo práva a podľa úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak. Z § 10 ods. 1 vyhlášky vyplýva, že ak nie je ustanovené inak, určuje sa základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby stanoveným výpočtom v závislosti od tarifnej hodnoty (viď bližšie toto ustanovenie vyhlášky). Podľa § 10 ods. 2 vyhlášky platí, že ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky, hodnota záväzku a hodnota veci, o ktorej vlastníctvo sa vedie spor alebo ktorej vydanie je predmetom súdneho sporu. Podľa § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu, ak nie je možné hodnotu veci alebo práva vyjadriť v peniazoch alebo ak ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami.

V preskúmvanej veci podal navrhovateľ návrh na vylúčenie veci z exekúcie. Hodnotu predmetu navrhovateľom požadovaného vylúčenia nemožno vyjadriť v peniazoch. I keby bolo podanie návrhu jedným z viacerých procesných prostriedkov, ktorými navrhovateľ sleduje dosiahnutie takého konečného cieľa, ktorý je vyjadriteľný v peniazoch (t. j. i keby navrhovateľovi v konečnom dôsledku išlo o vymożenie 50 000 €), nemožno prehliadať, že návrhom na vylúčenie veci z exekúcie sa má (a môže) iba odstrániť existujúca právna neistota v otázke týkajúcej sa jednej stránky právneho úkonu (v otázke vylúčenia alebo nevylúčenia veci); podaným návrhom navrhovateľa sa teda nemá (a ani nemôže) priamo priznať právo, hodnota ktorého je vyjadriteľná v peniazoch. Právny záver, na ktorom spočíva

rozhodnutie odvolacieho súdu, že totiž predmet konania - v širšom kontexte prejednávanej veci - je oceníteľný peniazmi (50 000 €), nemožno preto považovať za správny (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. októbra 2010 sp. zn. 3 M Cdo 9/2009, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. júla 2010 sp. zn. 2 M Cdo 8/2009, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. apríla 2013 sp. zn. III. ÚS 48/2013).

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok odvolacieho súdu vo výroku o zmene rozsudku súdu prvého stupňa o trovách konania a v nadväzujúcom výroku o trovách odvolacieho konania zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.